

نورلۇق يۇرتى

ئۆزك ادبىياتىنىڭ ئاساسىي جەمئىيەت

جىلد : 2 — 22

آغستوس 1928
اۋنىدىنچى سەنە

سايى : 8 — 202

جمهوريت آئنده سی

ایچینده ده ورین فنالقر ، حیات ویرین بوتون کوزله لاکرله قارشیلایدیر یور .

کوزلریمز ، آئنده نك جبهه لرنده کی طونجلاشمش بویوک وطنداشده ، قولالریمز خطیلرده ، کنج معارف وکیلی ، روحنك بوتون منبعنده کی جیادت و قدرته آئنده نك معناسنی ایضاح ایدیور .

کرسی اوزرنده برنور پارچه سی کی کوزله ، نیز ، اصیل یوزیله تورک شاعری بزه آکلتیور :

« ای بزی بوکون هیکنک اوکنه طویلایان ، ای بزه اسرارک دربیلکرینی دهله رک کیجه یه اوق آتان ییلدیزلر کیبی ماوی آله ولرینی آقیتیچی کوزلرله باقان ، ای دوداقری بزه یکی شیلر سویله یین ، باشلایان دنیا به ، یکی عصره و بشریته دها بر چوق شیلر سویله یه جک اولان مصطفی کال ! ای ، دوغدی ارضه قولارینی آچاراق :

« بمسک ! دیسه حایقرتان والله طرفندن بو دنیا به بویوک ایشلر یایق ایچین کونده ریلن بویوک غاری ! .. »

نوت ، الله طرفندن دنیا به بویوک ایشلر یایق ایچین کونده ریلن غازینک هیکی اوکنددیز . . . ساعترجه اوکا باقدق . . . راق برصوبه کولکسی دوشه ن سما پارچه سی کی اونک عکسکی کولکازده حسن ایدیوردق . . .

آقشام قارا کانی چوکوبور ، حالا اوراده یز . . . کندی کنده سوبله یورم . . .

— خاییر ! قانونیکانک صنعتکار ذکاسی ، صنعتکار روحی بزم دویدقلمزک آنجق بیکده برینی بیله افاده ایدمه دی ، اونک وارانی نه برشاعر ، نه بر هیکل تراش ، نه بر رسام تام اولارق افاده دن عاجزدر . ذاتا ک کوزله شی ده افاده ایدیه مینلر دکلیدر ؟ . غازی ، هر نسلك آئنده و دیلنده دایما ایشله نه جک فقط تام و کامل اولارق افاده اولونامیه جقدر . چونکه اونک فسون و اعجازی هیچ بر ذکا سطحه دوشه مه ز .

تورکیه ده رکیز ایدیلن هیکلرک بشنجیسی واک بویوکنک رسم کشادی 8 آگستوس 928 ده تقسیم میداننده ، پک آز تصادف اولنان معظم بر خلق کتله سنک حضورله یاپیلدی . غازی به ، انقلابه ، مجادله به عائد بر تمثالی کورمک ایچین هر کسده صوکسز بر اشتیاق وار .

استان واک یاز کونلرنده صیق تصادف اولنان طاقلی ، شفاف برایشیق آئنده صبر سزجه قایناشوب دورو یورز . اوزری بر سما پارچه سی آندیران ییلدیزلی بویوک بر اورتو آئنده کی شیلری بر مدت ایچین بزدن صاقلایور . . .

تام ساعت اون سکزده بیکارجه خلقک دیمه ز آتیشلرله بویوک ملت مجلسی رئیس کاظم پاشا حضرتلری اورتویه مربوط قورده لانی کسیدلر . قیرمنی مرمر بر قاءده به و دیوارلره استناد ایدن آئنده میدانه چیقدی . شیشلی جاده سنه ناظر جبهه ده بر محشر کونی آندیران مجادله کونلرینک هیبتلی بر منظره سی وار . مصطفی کال ساکن ، وقور بر خلق غلبه لانی ایچنده ظفره دوغرو یول آلیور . مضطرب ، متعاض چهره لرک آراسنده اونک بوزی آمین . قادی ، کنج ، اختیار هر صنف انسان اونک اطرافنده وطن قایب ایتمه نك آجیسیله شاخلانلار ، رهبرک آرقه سندن دیز اوستی بیله اولسه بورومه به غیرت ایدیورلر . بومصطفی کال تاریخنک جانلی بر پارچه سی ، آنادولیده اوچ سنه متهدیاقینایان قان و آتش دریاسنک اوستنده بورویه نلرک بر منظره سی .

دیگر جبهه ده جمهوریتک تمثالی غازی مدیت شهر اهنده ، صاغنده عزیز لوزان قهرمانی عصمت پاشا ، صوانده عسکری ذکاسیله بوتون وطنداشلی کندیسنه مجلوب بر اقان فوزی پاشا . . . غازی یته خلق کتله سی ایچنده ، آرتق بو وطنداش کتله لرینک یوزلری ، یوزلری کی روحلری ده مسترخ . یکی حیاتک اورناسنده یز . آئنده ، قوجه بر تاریخی خلاصه ایدن قونلی بر قایچ جله کی آفاقده دورو یور . بزی بر قایچ سنه

بو یوک خوجیه نیک قاریسینده

شمدی تورک ملتک عرفان و حیاتی یکی بر انکشافه
سوق ایتمک ایچین ملویلانا نلرک ایمانکار بر حاضرانی
وار . . .

صالونه منشی قوریدوردن غازی کوروندی . .
کادی وایچمزه قاریشدی . اونی سیاه نخته باشنده،
اطرافنده کیلری امتحان ایدرکن سیر ایدیورم .
متواضع برکوی خوجه سی کی برتک حرف، برتک
کله اوزرنده یورولمادن، توشه نه دن قونوشویور ،
ایضاح ایدیور ، فکرلری دیکله یور . .

ساعتلرجه ، هیچ بر خوجه نیک تقریرنده
کورمه دیکمز لدنی اوندن ملاندیق . . هرحرکتنده یکی
عرفان انقلابی ساحه سنده کوستره جکمز غیرتک ، فعالیتک
پروگرامی کورو یوردی . .

برربرر اوقوتدی ، برربرر یازدیردی . اونی
ایش باشنده یاز صبا حلیرنده دالغین اویوان برکول
کبی ساکن کورو یور، درین برامیتله سوله دکری
دیکله یورز . .

ایناندیفنی ایمان حالنه صوقان، ایمانه ایناندران
بو یوک انقلابچی ، شمدی برکوی خوجه سی . نه کیم
غازی یالکمز سرائیک صالونخی مکتب درسخانه لرینه
قلب ایتمکله قالمش ، حکومت دائره لرینه ، چارشو .
ده کی دکانلره قادار کیره دک جهله قارشو سفربرلکی
بالدات تنظیم ایتمشدی . .

صوک کون ، میثاق ملی ، ازمیر ظفرینک یلانی،
سیواس قونفره . . ، آنادولی به ایلک جیتیش ناصل ساده،
ساکن بر اجتماعده حاضر لاندی ایه ، یکی تورک حرفلرینک
نقرینه ده بویله بر میثاق ایله باشلانندی .

عزیز باش وکیلمز یکی حرفلرک ، نقری ، قبولی
ضرورتی حقنده ایراد ایندکلی یکی تورک حرفلرینک
میثاقی تثبیت و قبول ایدیلدی .

آقشام معایده صالوننده یز . ملاوانده کی قوجا
آویزه دن برضیا شلاله سی جوشویور . بوضیا شلاله سی
آلتنده ، بایدیفنک نجیب ذوقنه دالمش اولان غازی ؛
هرکله یکی حرفلره دائر قونوشویور . اوزاتیلان
کاغدرله مهادیا یازیور ، پاکشلیری تصحیح ،
دوغرولری تقدیر ایدیور .

لدنه دوبولایان بوتاریخی اجتماعدن آیریلرکن
دوشونویورم : بو یوک انسان نه دن بر عصر اول
دوغمادی ؟

اوطوموبیل ؛ دوله باغچه سرائیک صرمدن معمول بر
طاق ظفری آندیران بو یوک قاپوسنک اوکنده دوردی . .
بورایه ایلک دفعه کیریورم . ایچمده اسکی زمانلره عائد مظلوم
تحسسلر قیلملادی . قورقویه ، خسته لغه بکزه بر
شیلر دامارلری دولاشدی . .

سنه لرجه ، طیرمانیلما سی ، آشیلما سی کوچ ،
قالین قلمه دیوارلریله محاط بو سرائیک ایچنده ششاملی
برروح کتله سی ، تورک ملتک انکشاف یوللرینه
بر اوبالهل دهمشیه اوطورمش ، تورک ؛ بواسرار
انکیز دیوارلرک دیشینده قالمش . ایچرده کیلرسه
دیشاریده قالانلرک جانحراش فریاد وسفالتلرینک
کفارتی ذوق و نه کلنجه دن چیقارمق صورتیله
ئوده مشلر . کونلک حیاتک دالغین ، پریشان بر مستیسی
ایچنده سورونورلرکن ؛ وطن افقلری قرارمش ،
تورک ملتی بر کسوفه طوتولمشدی .

بر لحظه دوشوندم . . فکرمدن کچنلر چوقدن
بو کونک آرقه سنده جان ویرمش . . قاراران افقلرده
شمدی آیدینلق ضیا کومه لری وار . .

بو یوک صرمر صحنلقدن صالونه داخل اولدی .
نه صراسم ، نه برشی . . بر قاپ بولیس ، بر قاپ فوطوغراف
مخابری دولاشیورلر . . یکپاره خالیلرله دوشه لی ،
آینالرله ، آویزه لرله سوسلو صالونلری کچیورز . .
هر طرف یالیز و جام پارلیسی ایچنده چالقالانیور .
روح و کوزلری تشوشه دوچار ایدن قاریشیق بر
فرچه اک کوچوک یره بیله یالیز ، بویادوقون دورمش . .
قیمتدار چین و ازولری ، خارجدن آلدیفنی ایشینی
جام دامارلری ایچنده نار چیچکی کبی قزارتان ،
زمرد کبی یشیل بر آله و حالنه صوقان بوهم و ازولر ،
قویوچی قلملرینک اعتنا ایله اویدوغی آوانی بارچه لری
سرای ذوقنک غدیرنه اوغرامش بیک درلو زینت
اشیالری شوراده بوراده دورویور . .

بز ، سفرا صالوننده یز . اورتاده سیاه بر مکتب
نخته سی ، یاننده کی ماصده قورشون قلم ده متلری ،
یکی آلقابه ، قرائت کتابلری ، کاغذ و تبه شیر . .

مملکتک بوتون متفکرلری بر آراده ، کنج
بر معلم یکی حرفلره دائر درس تقریر ایدیور . بر
زمانلر چشید چشید بیانی آنتریه لرک قونوشولدی ،
مملکت دردلریندن اوزاق انسانلرک بیر کدیکی بوسالونده ؛

اوکره نمک ایچین!

خلاق یکی تورک حرفلری اوکره نمک ایچین کوستردیکی اشتیاق ، مثلته آرز تصادف اولنان بر آرزونک ، بر دویغونک ائریدر . باب عالی جاده سنک قالدیرملری ، کتابچی دکانلری یکی « آلفابه » نک مشهری حالنده . هر محررک آلفابه سی دردنجی ، بشنجی طبعی یاپور . آنادولی یه صندوق صندوق ، یا کت یا کت یکی آلفابه کیدیور . دولت مطبعه سی ، خصوصی مطبعه لر کجه لی کوندوزلی چالیشار ق عرفان صوسزاقی تسکین ایله مشغولدرلر .

خصوصی ، عمومی مؤسسه لر ، عائله اوچاقلری ، ریاست جمهور سرایندن ، ناحیه ، کوی مرکز لرینه قادار هر طرف بر مکتب اولدی . واپورده ، شمندوفرده سسواقده هرکس یکی تورک حرفلری اوکره نیور . اوکنده طالباسی برسوقاق صایجیسی ، صرتمده کوفه سی بر جمال ، بر قوندره بویاجیسی قالدیرملرک اوزرینه چومه لملر جهانی یره سرمک ایچین اوغراشیورلر .

بو وجدک ، بو فعالیتک منبئی نره ده ؟ عرب حرفلریک چتینلکندن ییلمش خلق کتله سنی حرکت کتیره ن کیم ؟ .. هر مشکل ایشی . اک قولای ایش حاله قویان ، محالری ممکن ایدن مصطفی کالک اشارتی ... شمدی قافامزده برنک دوشونجه وار ، اوکره نمک و اوکره نمک . بو کیدیش ، بو حرکت ، بو شدید آرزو اوزون ظن ایدیلن سنه لری چوق قیصا لشدیر . چونکه مجادله واستقلال سنه لرند اولدینی کبی ، تورک ملتی بو ایشده ده متحد ، متجانس بر جبه تشکیل ایپدی .

طونالی حلمی بکک وفاتی

محترم زونفولداق مبعوثی و تورکجیلکک چوق آتشی و نباتی طرفداری اولان حلمی بکک افولنی درین بر تأثرله قارشیلادق .

حلمی بکک مرحوم اسکی بر مجاهد ایدی . ده سلطان عبدالحمیدک ظلم واستبدادینک اک شدتلی زمانلرند آنا وطنندن اوزاقلاشحق مجبوریتنده قالارق مطلقیت اداره علیهنده نشریاته باشلامش (خطبه) نامی آلتنده کی حریت پرورانه وساده یازلمش خطابه لرینی زمان زمان مملکت کیزلی اوله رق صوقشدر . اوزون بر حریت مجاهده سندن صوکره ، 10 نوز انقلابی متعاقب وطنه عودت ایده رک بعض

مأموریتلرده ده وظیفه کورمش ودائما کندینه خاص اسلوبله نشریاته بولمشدیر .

زونفولداق مبعوث محترمی مجاهده ملیه اثناسنده ده جوشغونجه یازیلرینه ، سوزلرینه دوام ایتشدیر . سقاریا حربی صره لرند چوق ساده وطاشقین شعرلر یازمشدیر ، بولردن

« دالغیچ کجدی باشه

مصطفی کمال پاشا ! »

دیبه باشلایان شعرینی کوزل بسته لشدی : اوکونلرک بر نقراتی کبی دیلدرده طولاشان بر مارشی ایدی . (ممش چاوش) دیه یازلمش بر کتاب سیرسی ده نصر ایتشدیر .

حلمی بک بونون حیاتنده جوشقون بر مفکوره جی اوله رق یاشامش ، بوبوک ملت مجلسنده ، هر یره تورکجه نی ، ساده اسلوبی و کندینه خاص حرارتیله مدافعه ده بولومشدیر .

مرحومک نامی حرمت وصمیمتله یاد ایدرکن بر اقدینی قیزینه و اوغلنه قارده شجه تأثر و تعزیتلری میز تکرار ایلرز .

تورک ییلی

ایکی سنه دن بری ترتیبه چالیشیلان تورک ییلی مرکز هیئت نشره قرار ویرمش و بو قیمتلی اثر استانبولده طبعه باشلامشدیر .

دولت رصدخانه سی طرفندن تنظیم ایدلمش . تام بر تقویم ایله باشلایان بوسالنامه نک برنجی قسمنده تورکیه دولتک دوغوشی تاریخیه تورکیه جمهوریتک بوکونکی تشکیلاتی اک موثوق منبعلردن آکینمش معلومانله قید وثبیت ایدلمکده در . آنقره حقوق مکتبی تاریخ سیاسی پروفیسوری واستانبول مبعوثی آقچورا اوغلی یوسف بک طرفندن یازلمش تاریخی بر مقاله یی دارالفنون و تجارت مکتب عالیسی جغرافیای اقتصادی معلمی سعدی بکک « اقتصادی تورکیه » مقاله سی و بونی معارف مقش لردن حسن عالی بکک غرب تورک ادبیاتک تاریخی تلخیص ایدن تدقیقنامه سی تعقیب ایدیور .

« تورک ییلی » نک ایکنجی قسمی تورکجیلک حرکتی خلاصه ایتکده در . بومقاله ده تورک ملیتجیلکی حرکتک ناصل دوغوب بویودیکی جدی بر صورتده تدقیق ایدلمشدیر . بو قسمده تورککک علوم وفنونه

اوزون بر سى نتیجه سنده وجوده کلن ویش
آتی یوز مطبوع صحیفه طوناجق اولان بو اثرده
ایکی مکمل خریطه ایله یوز قدر رسم بولوناجقدر .
باش طرفی تورکاککی قورتاران اولو غازینک رسمی
وتورک کتبلکنه خطایله شرفلنمش اولان « تورک
ییلی » نى اوقویوب یازان بوتون تورکلره توصیه
ایدهرز .

برچوق مصرفلرله وجوده کلن وایی کاغذ
اوزرینه باصیلمقده اولان بو اثرک هرکس طرفندن
صاتین آلینا بیلمه سی ایچون فیاتی یوکسهک قونایه جقدر .

داثر یوکسک تدریسات مدیرسابق عبدالفیاض توفیق
بکک مفصل بر تبصنامه سی ایله مرحوم استاد کمال الدین
بکک تورک معمارلغنه داثر بر مقاله سی ده واردر .
نهایت تورک ییلنک اوچنچی قسمی ترکیه جمهوریتی
خارجنده یاشایان، یعنی تراکیاده ، ایرانده ، چینده
وشورالی سوسیالیست جمهوریتلری اتحادنده بولونان
تورکلرک تاریخلرینی و حال حاضرلرینی کوسترمکده در .
هر مقاله سی بر متخصص طرفندن قلمه آلینمش بو
قسمله تورک عرفنک تاریخ عمومیه سی و بوگونکی حالی
آکلاشلمش اولور .

